

ЗМІСТ

ВСТУП	9
Покоління дітей «із порушеннями».....	9
Я – мама Люсіль.....	15
РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА СИТУАЦІЯ	21
Світ «складних» дітей.....	21
Порушення — це не хвороби!.....	24
Шкільні методи не помиляються?.....	30
Наші діти, які приймають медикаменти.....	38
РОЗДІЛ 2. Я – МАМА ЛЮСІЛЬ: НАША ІСТОРІЯ	43
Народження та перші місяці.....	43
Перші роки життя.....	46
Практичний посібник.....	50
РОЗДІЛ 3. СПОСТЕРЕЖЕННЯ	53
Оцініть загальну будову тіла.....	53
Спостерігайте за функціонуванням.....	68

РОЗДІЛ 4. ЗМІНИ	99
Зверніть увагу на харчові звички дитини	100
Користь мануальної медицини	108
Поради, як навчити дитину добре читати й писати ..	112
Переваги спорту	113
Деякі аспекти фізіологічних рухів рук	114
Важливість сну та відпочинку.....	115
РОЗДІЛ 5. ЗАХИСТ	119
Середовище та шаблони.....	120
Слухати дитину.....	122
Самоповага	123
Захист і підтримка внутрішньої сили дитини	127
ВИСНОВКИ	133
ДОДАТОК. КОНВЕНЦІЯ ПРО ПРАВА ДИТИНИ	139
БІБЛІОГРАФІЯ	141

ВСТУП

ПОКОЛІННЯ ДІТЕЙ «ІЗ ПОРУШЕННЯМИ»

У нас криза. І ця криза охоплює не тільки світ дорослих. Вона стала наскрізною і настільки глибокою, що проходить крізь покоління і стосується вже й дітей. Наші дорослі та батьківські «негаразди» позначаються на дітях, впливають на них і змінюють їх. Нині дедалі частіше можна почути про дітей у стресі, дітей із порушеннями чи гіперактивністю. Але ж це не норма, це не фізіологічно! Безліч наших дітей страждають, їхній крик – німий, і водночас вони намагаються витримати цей світ дорослих – занадто часто фрустрованих, невпевнених, невдоволених, які здебільшого віддають дітей у розпорядження медичних протоколів. Ці протоколи підганяють під одне визначення всі риси та симптоми, а тоді з надмірною

легкістю діагностують порушення у дітей, які у більшості випадків просто жваві, чутливі чи сором'язливі, інтровертні.

Нам час прокинутися, взяти на себе відповідальність і зарадити всьому цьому, поки не пізно. Ми маємо гарантувати дітям такий психофізичний, особистісний і культурний розвиток, який сприяв би максимальному розкриттю їхнього потенціалу. Однак натомість мало, надто мало приділяємо їм уваги та часу – фактично за залишковим принципом, до того ж сприяємо виникненню у дітей тривожності щодо їхньої недостатньої успішності. Відтак їм діагностують порушення, котрі потрібно лікувати. Дислексія, дисграфія, дефіцит уваги, гіперактивність – це лише окремі приклади порушень, які змушують наших дітей проходити крізь клінічні протоколи й терапію, котрі у багатьох випадках передбачають приймання антидепресантів і заспокійливих, що сильно й назавжди змінюють їхнє життя.

Нова реальність

«Піжамна вечірка» вже з садочка, три іноземні мови – з початкової школи, лижні змагання, гурток зі співу та малювання, середня оцінка – завжди й тільки «дев'ять». Від дітей вимагають бути дедалі розумнішими, талановітнішими, спритнішими, здібнішими та якомога раніше розвинутішими. Тоді ми, батьки,

здаємося сучасними й відповідальними. І, на жаль, не усвідомлюємо, як сильно все це змушує дітей страждати.

Дитина легко тривожиться і переживає стрес в усіх ситуаціях, коли не виправдовує завищені сподівання, які ми на неї поклали. Тоді вона відчувається розчарованою, неуспішною, приниженою і може «вихлюпувати» ці емоції у найчудернацькіший спосіб, або ж, зіщулюючись під суворим поглядом дорослого, може зводити довкола себе стіни з мовчання і непослуху.

Ми живемо у світі, котрий вимагає від нас отримувати все і зараз, не очікуючи слушного часу.

Зупиніться і замисліться: скільки ви знаєте дітей, які пішли у школу ще до того, як їм виповнилося шість років? Багато, справді багато, я сказала б «забагато». Школа першою вам каже, що дитинка вже готова, достатньо зріла, щоби розпочати навчання у першому класі, однак потім та сама школа під час виникнення перших труднощів стверджує, що не має необхідних інструментів для визначення, чи проблеми у навчанні дитини є нормальними, чи ні.

Школа та батьки не мають спішити, а мусять добре подумати, який саме момент сприятливий для того, щоб дитина розпочала навчання у початковій школі.

Згідно з деякими авторами та відповідними медичними текстами, слушним моментом є той, коли у дитини виростають перші постійні верхні та нижні моляри. Ці «зуби шестирічок», як їх іще називають, виростають тоді, коли дитина усвідомлює себе і своє місце (роль) у родині; розуміє, в якому середовищі вона живе та яким є світ навколо.

Однак часто трапляється так, що дитина, якій іще не виповнилося шести років і яка не досягла когнітивної, особистісної та соціальної зрілості, вже сидить за шкільною партою. Так дитину позбавляють так званого «королівського року» – фундаментально важливого періоду, коли дитина, що ходить у найстаршу групу садочка, допомагає меншим діткам, отримуючи вдячність і визнання, а тому й особисте задоволення від усвідомлення власних здатностей.

Якщо ж відправити до школи ще незрілу дитину, то це може легко спровокувати у неї відчуття власної невідповідності, що рано чи пізно дасться взнаки.

Багато наших дітей «здаються» обтяженими ADHD – ця англійська аббревіатура означає «синдром дефіциту уваги та гіперактивність». Багатьом із них після встановлення цього діагнозу прописують «Риталін». Це ліки проти психічних розладів, які, цитую документ Національної консультативної комісії Швейцарії з біомедичної етики від 22 листопада 2011 р. із назвою «Покращення стану людини

за допомогою фармацевтичних засобів», «змінюють поведінку дитини без жодної її участі: так здійснюється втручання у свободу та права дитини, оскільки фармацевтичні засоби спричиняють зміни поведінки [...]. Так дитина *позбавляється* необхідного досвіду навчання [...]».

А тепер подумайте лишень: за сім місяців до смерті знаменитий психіатр Леон Айзенберг, який вигадав це порушення (так-так, ви правильно зрозуміли: саме вигадав), зрікся власних тверджень, зробивши приголомшливу заяву: «ADHD – це ніщо інше, як приклад уявної хвороби». Він також додав: «ADHD – це приклад захворювання, сфабрикованого, щоб полегшити роботу дитячим психіатрам, які зіткнулися з поведінковими проблемами у дитини». Айзенберг також пояснив, що, перш ніж висловлювати судження та ставити необережні діагнози, необхідно ретельно дослідити емоційні, виховні й особистісні причини, котрі можуть підштовхувати дитину до неправильної поведінки. Передусім потрібно вивчити:

- Чи є проблеми у родині?
- Чи сваряться батьки між собою?
- Батьки живуть разом чи окремо?
- Чи дитину вислуховують?
- Чи приділяють їй достатньо уваги?
- Чи добре дитину виховують?